

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 10 juli 2012 inzake ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014 (29 447, nr. 17).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Elias

Adjunct-griffier van de commissie,
Sjerp

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II.	Reactie van de minister	5

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

Hoe beoordeelt de minister de onrust onder bloeddonoren over de salarissen van de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin? Wat is haar morele oordeel over het salarisniveau van het bestuur van Sanquin? Kan zij daarbij ingaan op het hoofdstuk «Bloed te koop» uit het (vertaalde) boek van Michael J. Sandel «Niet alles is te koop»?

De Expertgroep voor Bloedtransfusie van de Raad van Europa heeft in 2010 en 2011 onderzoek gedaan naar seksueel gedrag dat het risico op het infecteren van anderen via gedoneerd bloed verhoogt. De resultaten hiervan zullen de basis vormen voor een resolutie van de Raad van Europa, welke een rol zal spelen in het besluit om de regels voor bloeddonatie door MSM eventueel aan te passen. Zijn de resultaten van de genoemde onderzoeken al bekend? Zo nee, wanneer worden deze verwacht? Zo ja, wat zijn de belangrijkste conclusies? Wat is de planning ten aanzien van de resolutie van de Raad van Europa? Wanneer verwacht de minister de Kamer hierover te informeren? Welke rol zal de resolutie van de Raad van Europa exact spelen bij het besluit om de regels voor bloeddonatie door MSM eventueel aan te passen?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief inzake het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014. Zij hebben een aantal vragen en opmerking over de organisatie van de bloedvoorziening in Nederland. Dit overleg moet volgens deze leden ook in samenhang worden gezien met het schriftelijk overleg over het onderzoek kostentoe-rekening Sanquin door onderzoeksbureau ConQuaestor (29 447-18). Genoemde leden delen de mening van de minister dat elke persoon die besluit om bloed te doneren alle waardering en respect moet krijgen. Zij vinden ook dat iedereen die betrokken is in de keten van bloedvoorziening zich dit moet blijven realiseren. Meerdere veldpartijen hebben in de consultatieronde van de minister opgemerkt dat er nog steeds onrust heerst over de salarissen van de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin. Genoemde leden kunnen zich die onrust voorstellen. De minister merkt terecht op dat er wetgeving in de maak is op dit punt en dat er afspraken zijn gemaakt over de aanstelling van nieuwe leden van de Raad van Bestuur. Echter deze leden vinden dat de huidige Raad van Toezicht en Raad van Bestuur zich zeer bewust moeten zijn van het feit dat de grondstof van hun producten menselijk bloed is dat «om niet» gedoneerd wordt en dat bovendien de meeste producten vanuit premiegelden worden betaald. Ze zouden het niet meer dan normaal vinden als de huidige bestuurders die meer dan de Balkenende-norm verdienen hun salaris zouden verlagen.

De leden van de PvdA-fractie willen graag een verdergaande reactie van de minister ontvangen op het punt van het uitsluiten van groepen van donatie. Deze leden benadrukken dat de veiligheid van de ontvangers van bloedproducten een belangrijk en onbetwistbaar uitgangspunt is. De Kamer heeft in maart 2012 een motie¹ aangenomen die de regering verzoekt Sanquin op te dragen de regels rondom bloeddonatie zodanig te

¹ Kamerstuk 30 420, nr. 165.

wijzigen dat seksueel risicogedrag als criterium wordt ingesteld en dat het als man seksueel contact hebben met een andere man niet langer zonder meer leidt tot levenslange uitsluiting van het bloeddonschap. Met deze motie zou een einde moeten komen aan de onnodige discriminatie van homomannen bij bloeddonschap. Mensen die onveilige seks hebben, hetero's en homo's, moeten worden uitgesloten voor donatie. De minister wil wachten op een resolutie van de Raad van Europa. Deze leden vinden dat dit onnodige vertraging is. In Spanje en Italië worden donoren gescreend op risicovol seksueel gedrag in plaats van op het geslacht van de sekspartner. In veel andere landen mogen homo's bloed geven als ze een periode daarvoor (wisselend van een jaar in het Verenigd Koninkrijk tot vijf jaar in Nieuw Zeeland) geen seksueel contact hebben gehad met andere mannen. Kan de minister een toelichting geven op deze mogelijkheden voor selectie? Zijn de resultaten van het onderzoek dat de Raad van Europa heeft laten uitvoeren al bekend? Zo ja, wat is er uit het onderzoek gekomen? Zo nee, wanneer worden de resultaten verwacht?

De minister heeft een sturende rol en Sanquin een uitvoerende rol in de bloedvoorziening. Genoemde leden vinden het een goede stap dat de minister de Regeling inrichting begroting en jaarrekening Sanquin zodanig aanpast dat er een duidelijkere scheiding tussen de gegevens van het publieke en het private deel van Sanquin komt. Zullen de nieuwe regels al van toepassing zijn op de begroting voor 2013? Zo nee, waarom niet? Kan de minister voorbeelden geven van nieuwe initiatieven van Sanquin, vooral op het gebied van veiligheidsmaatregelen? Uit welke evaluaties van de Wet inzake bloedvoorziening (Wibv) is gebleken dat het onnodig is jaarlijks met een nieuw ministerieel plan te komen? Kan de minister dit toelichten?

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014. Deze leden kunnen zich vinden in de hoofdlijnen. Ten aanzien van de veilige toepassing hebben de leden een aantal aanvullende vragen geformuleerd.

De Nederlandse Vereniging van Hemofiliepatiënten (NVHP) vraagt naar waarborgen voor de kwaliteit van de bloedproducten en het uitsluiten van MSM van bloeddonschap. Genoemde leden delen deze opvatting en vragen hoe zwaar het oordeel van deze vereniging heeft meegeteld bij het opstellen van het ministerieel plan bloedvoorziening?

Verder vinden deze leden de registratie van bijwerkingen en incidenten onvoldoende waarborg biedt om maximale veiligheid te garanderen. Ook gezien het feit dat het aantal meldingen in TRIP elk jaar stijgt en het aantal ernstige meldingen niet afneemt. Genoemde leden missen dan ook in het ministerieel plan bloedvoorziening een plan van aanpak om het aantal ernstige incidenten naar beneden te krijgen. Kunnen zij hierop een toelichting krijgen?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

Met belangstelling hebben de leden van de SP-fractie de brief over het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014 gelezen. Deze brief roept bij genoemde leden echter een aantal vragen op, omdat de publieke taak van bloedvoorziening zorgvuldigheid en veiligheid behoeft. Allereerst spreken genoemde leden haar respect uit voor het grote aantal vrijwilligers in ons land die bereid zijn hun bloed of -plasma af te staan voor donatie. Zij benadrukken dat het vrijwillige en «om niet» karakter van het doneren van bloed en aanverwante producten gewaarborgd moet blijven in de toekomst. De leden zien dit standpunt graag krachtig bevestigd door het kabinet.

De leden van de SP-fractie hebben geconstateerd dat voor het derde jaar op rij de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin veel meer verdienen dan een minister. Zij vragen het kabinet met klem om de bestuurders van Sanquin te bewegen hun salaris te minderen.

In de bijlage staat dat het aantal meldingen van incidenten in de bloedtransfusieketen ieder jaar toeneemt en dat er nog steeds sprake is van onderrapportage. Genoemde leden vragen wat er wordt gedaan om het aantal incidenten te verminderen. Daarnaast vragen zij waarom er sprake is van onderrapportage en hoe dit wordt opgelost. Voorts vragen zij hoe er wordt omgegaan met incidenten bij de bloedvoorziening. Graag een toelichting van de minister op dit punt.

De functie in het ziekenhuis van hemovigilantiefunctionaris staat onder druk door bezuinigingen, zo melden meerdere veldpartijen. De vraag die de leden van de SP-fractie hebben is hoe het kabinet hiermee omgaat en wat zij doet om problemen en risico's te voorkomen en ervoor zorg draagt dat deze functie gewaarborgd blijft.

Genoemde leden lezen tevens dat er onvoldoende aandacht voor transfusiegeneskunde is in de opleiding van beroepsgroepen. Op welke wijze wordt dit gat in zorgopleidingen opgevuld en op welke termijn?

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

Met belangstelling hebben de leden van de CDA-fractie de brief over het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014 gelezen. Zij kunnen zich grotendeels vinden in het plan.

De minister gaat uitgebreid in op de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin. Zij maakt echter niet inzichtelijk of er al een daling in de salarissen is geweest. Graag zouden deze leden dit overzicht van de minister willen hebben.

Deze leden kunnen zich vinden in de voorgestelde wijziging van de Wet inzake bloedvoorziening (Wibv) om tot een optimale taakuitvoering van het ministerie van Defensie te kunnen garanderen. Goede bloedvoorziening in het uitzendgebied voor de Nederlandse militairen is van levensbelang.

Deze leden vragen waarom de minister kiest om de wettelijke verplichting tot een ministerieel plan terug te brengen tot een frequentie van eens per drie jaar. Zij zijn van mening dat het belangrijk is om bureaucratie terug te dringen, maar zouden een termijn van eens per twee jaar een prima begin vinden. Hoe denkt de minister hierover? Waarom kiest de minister voor een termijn van eens per drie jaar?

De minister stelt voor om de Wibv aan te passen in verband met de goedkeuring van de begroting en het beleidsplan van Sanquin. De minister geeft echter niet aan hoe deze verplichting aangepast gaat worden. Op welke wijze wordt de Wibv aangepast?

De veldpartijen geven aan dat er nog steeds sprake is van onderrapportage van meldingen van hemovigilantie (het systeem van registreren en follow-up bij de klinische toepassing van kort houdbare bloedproducten). Deze vorm van patiëntveiligheid is van levensbelang, vinden genoemde leden. Meerdere veldpartijen melden dat de invulling van de hemovigilantiefunctie van groot belang is, maar dat de functie vaak door bezuinigingen bij de instellingen onder druk staat. Hoe kijkt de minister hier tegenaan?

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het ministerieel plan bloedvoorziening 2012–2014. Zij zijn van mening dat bij bloeddonatie de veiligheid voorop dient te staan. Daarnaast dient een gelijke behandeling van bloeddonoren het uitgangspunt te zijn. Genoemde leden betreuren het daarom dat de regering de motie die verzoekt bloeddonatie

voor homoseksuelen mogelijk te maken nog niet tot uitvoering heeft gebracht. Het kabinet geeft aan het besluit om de regels voor bloeddonaatie voor homoseksuelen pas te willen heroverwegen na de totstandkoming van een resolutie van de Raad van Europa over dit onderwerp. Kan de minister toelichten wanneer deze resolutie wordt verwacht? Welke termijn wil de minister nemen om een reactie te geven op een eventuele resolutie. Eerder heeft het kabinet aangegeven bezig te zijn met een verkenning naar mogelijkheden om de donorselectiecriteria aan te passen. Daar zou zowel met Sanquin als externe experts over gesproken worden. Genoemde leden vernemen graag of en zo ja, wanneer deze gesprekken hebben plaatsgevonden? Kan de minister indien hiervan sprake is, aangeven wat daarvan de uitkomsten zijn? Voorts vragen zij om een nadere toelichting op het besluit om de wettelijke verplichting tot het jaarlijks vaststellen van een ministerieel plan bloedvoorziening te verruimen tot eens per drie jaar. Welke redenen liggen hier precies aan ten grondslag? Om de patiëntveiligheid bij bloeddonaatie te verbeteren hechten de leden van de D66-fractie veel waarde aan het registreren en evalueren van incidenten en bijwerkingen. Het huidige hemovigilantieregistratiesysteem lijkt op dit moment nog niet het optimale resultaat te genereren. Hoe gaat de minister dit verbeteren en welke rol ziet zij daarbij voor de inzet van hemovigilantiefunctionarissen in ziekenhuizen?

II. Reactie van de minister